

ISSN:1306-3111
e-Journal of New World Sciences Academy
2009, Volume: 4, Number: 4, Article Number: 2B0031

SPORTS SCIENCES

Received: May 2009
Accepted: September 2009
Series : 2A
ISSN : 1308-7266
© 2009 www.newwsa.com

**Bilal Çoban¹ Zeki Coşkun¹
Sebahattin Devecioğlu¹ Eyyüp Genç²**
Fırat University¹
75.Year IMKB YİBO Primary School²
bcoban@firat.edu.tr
Elazığ-Turkey

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN SPOR LİSELERİNİ ALGILAMA DÜZEYLERİ

ÖZET

Bu araştırmada; Türkiye'deki Spor Liselerinin bulunduğu illerde görev yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin spor liselerini algılama düzeyleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Görüşleri belirlemek amacıyla survey-tarama modeli kullanılmıştır. Veriler, anket yöntemi ile elde edilmiş ve toplam 773 anket değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmanın evreni, Türkiye'deki beden eğitimi öğretmenleridir. Araştırmanın örneklemi ise, Spor Lisesi bulunan illerde görev yapan 2605 Öğretmen'den 773 beden eğitimi öğretmenleridir. Öğretmen görüşleri incelendiğinde; spor liselerinin kendi illerinde bulunmasının, sporun kalkınması açısından olumlu yönde etkisinin olmasıyla beraber, spor liselerinin idareci ve öğretmenleri seçilirken daha özen gösterilmesi, MEB'in hizmet içi eğitim kurslarına sadece spor lisesi öğretmenlerini kabul etmesinin, diğer beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki gelişimlerini olumsuz yönde etkilemiş olduğu gibi sonuçlar elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Beden Eğitimi Öğretmeni,
Spor Lisesi, Gençlik, Lise

PHYSICAL EDUCATION TEACHERS TO DETECT LEVELS OF HIGH SCHOOL SPORTS

ABSTRACT

The purpose of the current study is to find out physical education teachers' perception of sports high schools. To examine teachers' perceptions, survey methodology is used. 773 conducted surveys have analyzed. In general, research focused on physical education teachers. For sampling purposes, 773 physical education teachers working at sports high schools surveyed. Surveys suggest that physical education teachers think that having a sports high schools is helpful to cities' development in terms of sports. However, administrators should pay more attention to school management appointments. Besides, inviting physical education teachers from only Sports High Schools to the trainings held by MEB (National Education Ministry) is an obstacle to the development of physical education teachers from other schools.

Keywords: Sports, Physical Education Teachers,
Sport High Schools, Youth, High School

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Eğitim, insanlığın yaradılışından beri süregelen bir etkinlik alanıdır [1]. Her insan doğumundan itibaren fiziksel ve sosyal bir çevre içinde yaşamakta ve bu çevreye uyum sağlama durumunda kalmaktadır. Toplumda yaşayan bir insan uyum sağlamak amacıyla çevresiyle etkileşime girmekte ve bu etkileşim esnasında çeşitli beceriler kazanmaktadır [2].

Bir toplumun devamlılığı ve gelişmesi toplumu oluşturan bireylerin eğitilmesiyle mümkün olmaktadır. Buna bağlı olarak her birey kendinden önceki bireylerin edindikleri bilgileri kazanmak ve aynı zamanda geliştirmek zorundadır. Çünkü insan yetiştirme sorunu iki yönlüdür. Bunlardan birincisi toplumun inançlarından, örflerinden, becerilerinden, tutum ve değerlerinden, birikmiş bilgilerinden oluşan kültürü yeni nesillere aktarmak, ikincisi ise, yetişmekte olan bireylerin zekâ, duyu ve iradelerini dengeli bir şekilde geliştirerek onları birer şahsiyet haline getirmektir. İnsan yetiştirmenin bu iki yönünden birincisi toplumun devamlılığını, ikincisi ise yaratıcılık göstererek değişen şartlara uyumu sağlar [3].

Ortaöğretim, ilköğretime dayalı, en az üç yıllık öğrenim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsamaktadır [4]. Ortaöğretim, çeşitli programlar uygulayan liselerden meydana gelir ve öğrenciler istek ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda bu programlardan birine yönelerek yetişme imkanı bulurlar [5]. Ortaöğretimin amacı; öğrencilere asgarî ortak bir genel kültür vermek, birey ve toplum sorunlarını tanıtmak ve çözüm yolları aramak, ülkenin sosyo-ekonomik ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunacak bilinci kazandırarak öğrencileri ilgi ve yetenekleri doğrultusunda hem yükseköğretime hem mesleğe veya hayata ve iş alanlarına hazırlamaktır [6].

Ülkemizde meslek liselerinin gelişen ve değişen dünya aşamasında önemli bir yer tuttuğu düşünülebilir. Bu anlamda genel liselerde okuyan, ancak sportif yetenek bakımından, mesleki açıdan hayatlarının spor alanında devam ettirmek isteyen öğrencilerin ve bu yeteneklerinin farkında olan bireyler, genel liselerde bu kabiliyetlerini sergileyememe endişesi yaşamaları göz önüne alınarak, bu gençlerin beklentilerine spor liselerinin cevap vereceği görüşü ağırlık kazanmaktadır.

Spor her sosyal kurum gibi, toplumdaki diğer sosyal kuruluşlarla ilişki halindedir. Spor müsabakaları da, kültürel teması gerçekleştiren organizasyonlar içerisinde yer almaktadır. Sporun, kökleşmiş kurumlar içinde gücünü kültürel yapı unsurlarından alarak yaşaması, şüphesiz onun topluma benimsetilmesi, yeni şartlara adapte edilmesi ve yozlaştırılmaması açısından önemlidir [7].

Ülkemizde 2639 lise bulunmaktadır (fen, anadolu, meslek, sanat ve düz liseler) [8] Bu liseler eğitimlerine kendi amaçları doğrultusunda eğitim ve öğretime devam etmektedirler. Orta öğretim çağına gelmiş olan bireyler kendi ilgi, yetenek ve ailelerinden yönlendirmeleri neticesinde çeşitli meslek liseleri ya da anadolu, fen liselerinde eğitim hayatlarına devam etmektedirler. Bu araştırmaya konu olan spor liseleri 13 ilde eğitime başlamıştır.

Spor liselerinin amaçları;

- Beden eğitimi ve spor alanında temel bilgi ve becerileri kazanmaları için ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmelerini ve başarılı sporcular olarak yetiştirilmelerini,

- Alanı ile ilgili dünyadaki gelişmeleri dikkate alarak Türk sporunu geliştirecek ve temsil edebilecek gençler olarak yetişmelerini,
- İş birliği içinde çalışma ve dayanışma alışkanlığı kazanarak takım ruhu ile hareket etmelerini,
- Spor disiplini ve centilmenliğini özümsemiş, örnek bireyler olarak yetişmelerini,
- Beden eğitimi ve sporla ilgili yüksek öğretim programlarına hazırlanmalarını,
- Spor alanında araştırmaya yönelmelerini; bu alanda yetenekleri doğrultusunda uygulama yapabilecek kişiler olarak yetişmelerini sağlamak [9] amacıyla kurulmuş ve eğitim, öğretime devam etmektedirler. Spor liseleri içerisinde sadece Sivas ve Erzurum illerinde bulunan spor liseleri mezun vermiş, diğer spor liseleri henüz mezun vermemiştir. Bu araştırmanın âmâcıda yeni kurulum aşamasında olan spor liselerinin bulunduğu illerde görev yapan Beden eğitimi öğretmenlerinin spor liselerini algılama düzeyleriyle ilgili bir çalışma olup, var olan olumlu ve olumsuz durumlar istatistikî olarak gösterilmiştir.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Spor liselerinin Türkiye’de kuruluşunu tamamlayamamış olması, bazı düz liselerde spor bölümlerinin olmasına rağmen, ayrı bir binası, salonu vb. gibi fiziksel eksikliklerinin yanında öğretmen eksikli gide ön plana çıkmakta idi. Spor liselerinin açılmasıyla birlikte başlangıçta Spor liselerinde görev yapmak isteyen öğretmenler puan üstünlüğüne göre atamaları gerçekleşmekte idi. Talim ve Terbiye Kurulunun 12/07/2004 tarihli ve 119, 133 ve 155 sayılı Karar [10] ile spor liselerinde atanacak öğretmenlerin sınavla atanması gerçekleşmektedir. Bu çalışma, yeni açılan bu okullarda görev yapan öğretmenlerin seçimi, sınav sistemi, fiziksel altyapısı vb gibi konularda, spor lisesinin bulunduğu ilde görev yapan beden eğitimi öğretmenleri tarafından algılanması düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

3. YÖNTEM (METHODOLOGY)

Beden eğitimi öğretmenlerinin spor liselerini algılama düzeylerinin tespit edilmesini amacıyla, bu araştırma betimsel tarama modelindedir. Tarama modeli, var olan durumu olduğu gibi yansıtmayı esas alır [11 ve 12].

3.1. Evren ve Örneklem (Population and Sample)

Bu çalışmada; spor liselerinin bulunduğu illerde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin spor liseleri hakkındaki görüşleri araştırılmıştır. Araştırmanın evreni, Türkiye’deki beden eğitimi öğretmenleridir. Araştırmanın örnekleme ise, spor lisesi bulunan illerde görev yapan beden eğitimi öğretmenleridir.

Tarama modeli ile yürütülen bu araştırmada, araştırmanın verilerini toplamak amacıyla, çeşitli görüşmeler yapılmış, mevcut durum ve problemler tespit edilmiş ve literatürler ışığında anket soruları hazırlanmıştır. Ön anket uygulaması yapılarak da, ankete son şekli verilmiştir. Anketler; illerinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerine doldurulmak üzere, Spor Lisesi bulunan illerin Milli Eğitim Müdürlüğü Lig Heyetlerine, içerisine pulları yapıştırılmış, geri dönüşüm zarfları konularak posta yolu ile gönderilmiştir. Geri dönüşümü sağlanmış olan, toplam, 773 adet anket değerlendirmeye alınmıştır. Değerlendirme sonunda, faktör yük değeri düşük çıkan

maddeler elendikten sonra, yeniden yapılan hesaplamada, Crombach Alpha güvenlik katsayısı 0,89 olarak hesaplanmıştır.

3.2. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi ve Uygulanması (Development and Administering of the Questionnaire)

Literatür taramasından elde edilen bilgiler doğrultusunda ve uzman görüşlerine dayalı olarak araştırmacının amacına uygun anket formu geliştirilmiştir. Anket iki bölümden oluşmuş; birinci bölümde araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel bilgilerine yönelik dört madde, ikinci bölümde beden eğitimi öğretmenlerinin spor liselerini idari ve öğretim kadrosu, genel yapısı ve öğrenciler ile ilgili otuz yedi madde yer almaktadır. Anket soruları ankete katılan öğretmenler karışık olarak verilmiş, değerlendirme aşamasında ayırım yapılmıştır. Anket sorularına katılma derecesi bakımından; Tamamen Katılıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum, Hiç katılmıyorum olarak beşli likert tipi ölçek kullanılmış ve katılım sınırları Veri toplama aracı, beşli likert tipi derecelendirme ölçeği esas alınarak geliştirilmiştir. Değer aralıkları, olumludan olumsuz doğru; 5.00-4.21 Aralığı "Tamamen Katılıyorum", 4.20-3.41 Aralığı "Katılıyorum" 3.40-2.61 Aralığı "Kararsızım" 2.60-1.81 Aralığı "Katılmıyorum" 1.80-1.00 Aralığı "Hiç Katılmıyorum" olarak derecelendirilmiştir. Ankette yer alan tüm sorular, araştırmacı tarafından önemli görüldüğü için anketin ön uygulaması ve bunun doğal sonucu olarak da faktör analizi yapılmamıştır. Bu araştırmada 773 adet anket değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Güvenirlik çalışması için Cronbach Alpha istatistiksel işlemi yapılmış ve uygulanan ölçeğin güvenirlik katsayısı Alpha=.89,0 olarak hesaplanmıştır.

3.3. Verilerin Çözümlemesi (Data Analysis)

Beden eğitimi öğretmenlerinin spor liselerine ilişkin görüşleri, değişkenler dikkate alınmadan, yüzde, frekans, aritmetik ortalama ve standart sapma ile yorumlanmıştır. İstatistik analizlerin yapımında, SPSS 12.0 for Windows paket programından yararlanılmıştır.

4. BULGULAR VE YORUM (FINDINGS AND INTERPRETATIONS)

Tablo 1. Ankete katılan öğretmenlerin kişisel özellikleri
(Table 1. Findings related to sample teachers' demographic variables)

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Erkek	538	69,6
	Kadın	234	30,3
Mesleki Kıdem Yılı	1-3 Yıl	272	35,2
	4-7 yıl	231	29,9
	8-11 Yıl	240	31,0
	12-15 Yıl	22	2,8
	16 ve yukarı	8	1,0
Spor Lisesinde Görev isteği	Evet	121	15,7
	Hayır	652	84,3
Toplam		773	100

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin %69,6'lık bir bölümünün erkek, geriye kalan %30,3'lük dilimin ise kadın olduğunu görmekteyiz. Araştırmaya katılan erkek beden eğitimi öğretmenlerinin, kadın öğretmenlerin iki katı kadar olduğunu görmekteyiz.

Yine Tablo 1 incelendiğinde öğretmenlerin %35,2'lık bir diliminin 1-3 yıllık bir kıdeme sahip oluklarını görürken, 29,9'unun 4-7 yıl öğretmenlerden, 31,0'ünün 8-11 yıllık öğretmenlerden, 2,8'inin

12-15 yıllık öğretmenlerden, 1,0'ünün ise 16 yıl ve üzeri süre görev yapanlar oldukları görülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun 1-7 yıllık görev yapan öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin Spor liselerinde görev isteği değişkenine bakıldığında zaman ise 15,7'sinin evet, 84,3'nün ise hayır olarak cevaplandıkları görülmüştür. Bu şekilde bir sonucun ortaya çıkmasında spor liselerinin yeni açılmış olması ve beden eğitimi öğretmenleri tarafından tam bilinmiyor olması etki etmiş olabilir.

Tablo 2'ye bakıldığında; Beden Eğitimi Öğretmenlerinin, spor lisesi hakkındaki genel görüşlerini belirtir durumlarının dağılımı görülmektedir. Buna göre;

Madde 3'te, "Spor Lisesinin ilimizdeki sporun gelişimine katkısı oldukça fazladır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.62$ ile üst düzey olan "Katılıyorum" derecesiyle benimsenmiştir.

- Madde 6'da, "İl içi sportif müsabakalarda spor lisesi diğer liselere göre daha avantajlıdır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.77$ ile üst düzey olan "Katılıyorum" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 7'de, "Spor Liselerinin il içi sportif müsabakalara dahil edilmeleri özel bir statüde yapılmalıdır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.22$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 9'da, "İlimizde Spor Lisesinin olması diğer illerle karşılaştırıldığında bir avantajdır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.83$ ile üst düzey olan "Katılıyorum" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 10'da, "Spor liseleri daha fazla ilde yaygınlaştırılmalıdır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=4.13$ ile üst düzey olan "Katılıyorum" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 11'de, "İlimizdeki spor lisesi spor tesisleri bakımından oldukça yeterlidir" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=2.58$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 12'de, "Spor liselerinin Türk Sporuna katkısı oldukça fazladır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.43$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 13'de, "Spor lisesi mezunları BESYO seçme sınavlarında daha avantajlı olacaklardır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.96$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 22'de, "İlimizdeki Spor Lisesi il sporunun gelişimine ve proje üretiminde öncülük etmektedir" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.20$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 27'de, "Spor Liseleri BESYO ve diğer spor kuruluşları ile koordineli çalışmalıdır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=4.16$ ile üst düzey olan "Katılıyorum" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 28'de, "İlimizdeki spor lisesi, öğretim materyalleri açısından oldukça yeterlidir" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=2.95$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 29'da, "Yeterli spor tesisi olmadan spor liseleri açılmamalıdır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=4.19$ ile üst düzey olan "Katılıyorum" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 36'da, "İlimizdeki spor lisesi, sportif eğitim amaçlı gazete, dergi vb yayınlar yapmaktadır" maddesi, öğretmenler

tarafından, $\bar{X}=2.66$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.

- Madde 37'de, "Spor liseleri iliçi yarışmalarda örnek davranışlar sergilemektedir" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.19$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.

Tablo 2. Beden eğitimi öğretmenlerinin, spor lisesi hakkındaki genel görüşleri
(Tablo 3. General Opinions of physical education teachers about sports high school)

Madde no	GORUSLER	Düzyey							TOPLAM	X̄	S
		%	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum				
3	Spor Lisesinin ilimizdeki sporun gelişimine katkısı oldukça fazladır	%	4.1	12.2	19.5	45.5	18.6	100	3.62	1.04	
		f	32	94	151	352	144	773			
6	İl içi sportif müsabakalarda Spor Lisesi diğer liselere göre daha avantajlıdır	%	2.3	15.0	14.7	38.4	29.5	100	3.77	1.09	
		f	18	116	114	297	228	773			
7	Spor Liselerinin il içi sportif müsabakalara dahil edilmeleri özel bir statü de yapılmalıdır	%	4.9	27.9	23.3	27.7	16.2	100	3.22	1.16	
		f	38	216	180	214	125	773			
9	İlimizde Spor Lisesinin olması diğer illerle karşılaştırıldığında bir avantajdır	%	3.1	9.1	14.4	48.4	25.1	100	3.83	1.00	
		f	24	70	111	374	194	773			
10	Spor liseleri daha fazla ilde yaygınlaştırılmalıdır	%	3.6	5.7	8.8	37.5	44.4	100	4.13	1.03	
		f	28	44	68	290	343	773			
11	İlimizdeki spor lisesi spor tesisleri bakımından oldukça yeterlidir	%	23.0	27.3	25.1	16.8	7.8	100	2.58	1.22	
		f	178	211	194	130	60	773			
12	Spor liselerinin Türk Sporuna katkısı oldukça fazladır	%	5.7	17.2	21.2	39.6	16.3	100	3.43	1.12	
		f	44	133	164	306	126	773			
13	Spor lisesi mezunları BESYO seçme sınavlarında daha avantajlı olacaklardır	%	3.4	8.0	11.1	43.3	34.2	100	3.96	1.03	
		f	26	62	86	335	264	773			
22	İlimizdeki Spor Lisesi il sporunun gelişimine ve proje üretiminde öncülük etmektedir	%	7.0	20.4	28.8	32.6	11.1	100	3.20	1.10	
		f	54	158	223	252	86	773			
27	Spor Liseleri BESYO ve diğer spor kuruluşları ile koordineli çalışmalıdır	%	2.6	3.4	11.8	39.8	42.4	100	4.16	.94	
		f	20	26	91	308	328	773			
28	İlimizdeki spor lisesi, öğretim materyalleri açısından oldukça yeterlidir	%	13.2	21.5	33.6	19.9	11.8	100	2.95	1.18	
		f	102	166	260	154	91	773			
29	Yeterli spor tesisi olmadan spor liseleri açılmamalıdır	%	3.6	6.7	10.3	25.6	53.7	100	4.19	1.09	
		f	28	52	80	198	415	773			
36	İlimizdeki spor lisesi, sportif eğitim amaçlı gazete, dergi vb. yayınlar yapmaktadır	%	20.4	24.1	29.4	20.4	5.7	100	2.66	1.17	
		f	158	186	227	158	44	773			
37	Spor liseleri iliçi yarışmalarda örnek davranışlar sergilemektedir	%	10.6	11.9	34.8	33.1	9.6	100	3.19	1.10	
		f	82	92	269	256	74	773			

f: Frekans, %: Yuzde, $\bar{X}$: Aritmetik Ortalama; S: Standart Sapma

Tablo 4. Beden eğitimi öğretmenlerinin spor lisesi öğrencileri hakkındaki görüşleri
(Tablo 5. Opinions of physical education teacher about sports high school students)

Madde no	GORUSLER	Düzyey		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	TOPLAM	X̄	s
		%	f								
1	Spor Lisesinde okuyan öğrenciler diğer öğrencilere göre özgüveni daha fazladır	%	2.6	11.9	8.3	56.3	21.0	100	3.81	.98	
		f	20	92	64	435	162	773			
4	Spor Lisesine öğrenci alımında sportif yetenek ön planda tutulmaktadır	%	1.6	8.8	14.6	44.2	30.8	100	3.93	.97	
		f	12	68	113	342	238	773			
5	Spor Lisesine sadece spor yeteneği olanlar girmelidir	%	2.1	15.8	7.5	38.3	36.4	100	3.91	1.11	
		f	16	122	58	296	281	773			
14	Spor liselerinde tüm spor branş dersleri amacına uygun ve tam olarak öğretilmektedir.	%	3.4	15.0	34.5	36.0	11.1	100	3.36	.97	
		f	26	116	267	278	86	773			
30	Spor Lisesi öğrencileri diğer öğrencilerine örnek olmalıdır.	%	2.3	4.1	12.0	44.0	37.5	100	4.10	.92	
		f	18	32	93	340	290	773			
31	İlimizdeki Spor Lisesi öğrencileri diğer öğrencilerimize örnektir	%	6.7	15.3	35.8	31.8	10.3	100	3.23	1.04	
		f	52	118	277	246	80	773			
32	Spor Lisesi öğrencileri sosyal yönden oldukça aktiftir	%	4.7	12.4	27.3	39.1	16.6	100	3.50	1.05	
		f	36	96	211	302	128	773			

Tablo 3'e bakıldığında; Beden eğitimi öğretmenlerinin spor lisesi öğrencileri hakkındaki görüşlerini belirtir durumlarının dağılımı görülmektedir. Buna göre;

- Madde 1'de, "Spor Lisesinde okuyan öğrenciler diğer öğrencilere göre özgüveni daha fazladır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.81$ ile üst düzey olan "Katılıyorum" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 4'de, "Spor Lisesine öğrenci alımında sportif yetenek ön planda tutulmaktadır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.93$ ile üst düzey olan "Katılıyorum" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 5'de, "Spor Lisesine sadece spor yeteneği olanlar girmelidir." maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.91$ ile üst düzey olan "Katılıyorum" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 14'de, "Spor liselerinde tüm spor branş dersleri amacına uygun ve tam olarak öğretilmektedir" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.36$ ile üst düzey olan "Katılıyorum" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 30'da, "Spor Lisesi öğrencileri diğer öğrencilerine örnek olmalıdır." maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=4.10$ ile üst düzey olan "Katılıyorum" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 31'de, "İlimizdeki Spor Lisesi öğrencileri diğer öğrencilerimize örnektir" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.23$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 32'de, "Spor Lisesi öğrencileri sosyal yönden oldukça aktiftir" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.50$ ile üst düzey olan "Katılıyorum" derecesiyle benimsenmiştir.

Tablo 6. Beden eğitimi öğretmenlerinin, spor lisesi öğretmen ve idarecileri hakkındaki görüşleri
(Tablo 7. Opinions of physical education teacher about sports high school teacher and managers)

Madde No	GORUSLER	Düzyey	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	TOPLAM	X̄	s
		% f								
2	Spor Lisesinde görev yapmak bir Beden Eğitimi Öğretmeni için ayrıcalıktır	%	7.5	24.6	16.4	33.9	17.6	100	3.29	1.22
		f	58	190	127	262	136	773		
8	Spor Lisesi okul yönetimini oldukça başarılı buluyorum	%	8.3	16.8	43.9	24.1	7.0	100	3.04	1.00
		f	64	130	339	186	54	773		
15	Spor Liselerinde okutulan Sporla ilgili teorik dersler alanında uzman öğretmenler tarafından verilmektedir	%	5.4	19.0	34.4	28.5	12.7	100	3.23	1.06
		f	42	147	266	220	98	773		
16	Spor liselerinde görev yapan Beden Eğitimi Öğretmenleri kendi branşlarında en iyi olanlardan seçilmektedir	%	10.6	26.3	25.6	25.9	11.6	100	3.01	1.18
		f	82	203	198	200	90	773		
17	MEB'in Hizmet içi Eğitim kurslarına sadece spor lisesi öğretmenlerini kabul etmesi, diğer Beden Eğitimi Öğretmenlerinin mesleki gelişimlerini olumsuz yönde etkilemektedir	%	5.4	10.1	22.8	33.9	22.4	100	3.63	1.09
		f	42	78	176	304	173	773		
18	İlimizdeki yıl içerisinde yapılan müsabakalarında, yetenekli sporcu tespit etmek için spor lisesi görevlileri yetenek taraması yapmaktadır	%	10.1	26.6	24.1	30.8	8.4	100	3.00	1.14
		f	78	206	186	238	65	773		
19	Spor Lisesi görevlileri yetenekli sporcu seçmek için bölgedeki okullarda yetenek taraması yapmaktadır	%	11.1	28.7	23.5	28.5	8.2	100	2.93	1.15
		f	86	222	182	220	63	773		
20	Spor Lisesi seçme sınavlarında görevlendirilen jüri üyeleri Branşlarında oldukça yeterlidir	%	4.1	17.9	31.6	38.6	7.9	100	3.28	.98
		f	32	138	244	298	61	773		
21	Spor Lisesi seçme sınavlarında görev alan jüri üyeleri objektif bir sınav yapmaktadır	%	4.1	10.1	36.6	40.6	8.5	100	3.39	.92
		f	32	78	283	314	66	773		
23	Spor Lisesi Müdürleri BESYO mezunu ve lisansüstü eğitimini yapmış olanlardan atanmalıdır	%	2.3	11.1	12.2	35.2	39.2	100	3.97	1.08
		f	18	86	94	272	303	773		
24	Spor Lisesi'ne öğretmen atamalarında lisansüstü eğitimde dikkate alınmalıdır	%	2.6	16.6	19.8	36.2	24.8	100	3.64	1.10
		f	20	128	153	280	192	773		
25	İlimizdeki Spor Lisesi idarecileri spor alan bilgisinin yanında yönetim becerisine sahip olan kişilerden oluşmaktadır	%	6.5	14.7	31.0	29.0	18.8	100	3.38	1.13
		f	50	114	240	224	145	773		
26	İlimizdeki Spor Lisesi idarecileri spor alan bilgisinin yanında yönetim becerisine sahip olan kişilerden atanmalıdır	%	3.9	7.0	14.5	38.6	36.1	100	3.95	1.06
		f	30	54	112	298	279	773		
33	İlimizdeki Spor Lisesi diğer Beden Eğitimi öğretmenlerine her konuda rehberlik yapmaktadır	%	15.0	20.2	34.0	23.8	7.0	100	2.87	1.14
		f	116	156	263	184	54	773		
34	İlimizdeki spor lisesi öğretmenleri mesleki öneri ve eleştirilere açıktır	%	9.3	15.0	37.9	29.0	8.8	100	3.12	1.07
		f	72	116	293	224	68	773		
35	İlimizdeki spor lisesi idarecileri mesleki öneri ve eleştirilere açıktır	%	11.4	18.4	39.5	24.6	6.2	100	2.95	1.06
		f	88	142	305	190	48	773		

- Tablo 4'e bakıldığında; Beden eğitimi öğretmenlerinin, spor lisesi öğretmen ve idarecileri hakkındaki görüşlerini belirtir durumlarının dağılımı görülmektedir.
- Madde 2'de, "Spor Lisesinde görev yapmak bir beden eğitimi öğretmeni için ayrıcalıktır " maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.29$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 8'de, "Spor lisesi okul yönetimini oldukça başarılı buluyorum" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.04$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 15'de, "Spor Liselerinde okutulan Sporla ilgili teorik dersler alanında uzman öğretmenler tarafından verilmektedir" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.23$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 16'da, "Spor liselerinde görev yapan beden eğitimi öğretmenleri kendi branşlarında en iyi olanlardan seçilmektedir" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.01$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 17'de, "MEB'in Hizmet içi Eğitim kurslarına sadece spor lisesi öğretmenlerini kabul etmesi, diğer beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki gelişimlerini olumsuz yönde etkilemektedir" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.63$ ile üst düzey olan "Katılıyorum" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 18'de, "İlimizdeki yıl içerisinde yapılan müsabakalarında, yetenekli sporcu tespit etmek için spor lisesi görevlileri yetenek taraması yapmaktadır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.00$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 19'da, "Spor Lisesi görevlileri yetenekli sporcu seçmek için bölgedeki okullarda yetenek taraması yapmaktadır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=2.93$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 20'de, "Spor Lisesi seçme sınavlarında görevlendirilen jüri üyeleri Branşlarında oldukça yeterlidir" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.28$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 21'de, "Spor Lisesi seçme sınavlarında görev alan jüri üyeleri objektif bir sınav yapmaktadır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.39$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 23'de, "Spor Lisesi Müdürleri BESYO mezunu ve lisansüstü eğitimini yapmış olanlardan atanmalıdır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.97$ ile üst düzey olan "Katılıyorum" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 24'de, "Spor Lisesi'ne öğretmen atamalarında lisansüstü eğitimde dikkate alınmalıdır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.64$ ile üst düzey olan "Katılıyorum" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 25'de, "İlimizdeki Spor Lisesi idarecileri spor alan bilgisinin yanında yönetim becerisine sahip olan kişilerden oluşmaktadır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.38$ ile üst düzey olan "Katılıyorum" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 26'da, "İlimizdeki Spor Lisesi idarecileri spor alan bilgisinin yanında yönetim becerisine sahip olan kişilerden atanmalıdır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.95$ ile üst düzey olan "Katılıyorum" derecesiyle benimsenmiştir.

- Madde 33'de, "İlimizdeki Spor Lisesi diğer Beden Eğitimi öğretmenlerine her konuda rehberlik yapmaktadır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=2.87$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 34'de, "İlimizdeki spor lisesi öğretmenleri mesleki öneri ve eleştirilere açıktır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=3.12$ ile üst düzey olan "Katılıyorum" derecesiyle benimsenmiştir.
- Madde 35'de, "İlimizdeki spor lisesi idarecileri mesleki öneri ve eleştirilere açıktır" maddesi, öğretmenler tarafından, $\bar{X}=2.95$ ile orta düzey olan "Kararsızım" derecesiyle benimsenmiştir.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ (DISCUSSION AND CONCLUSION)

Bu çalışma ile Spor liselerinin bulunduğu illerde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin, spor liselerinin genel durumu, öğrencileri, öğretmen ve idarecilerinin değerlendirilmelerine yer verilmiştir.

Ankete katılan beden eğitimi öğretmenleri, spor liseleri hakkında genel olarak, Yeterli spor tesisi olmadan spor liseleri açılmamalıdır ($\bar{X}=4.19$), yönünde olumlu görüş bildirirken, İlimizdeki spor lisesi spor tesisleri bakımından oldukça yeterlidir ($\bar{X}=2.58$), önermesine olumsuz yönde görüş bildirmişlerdir. Ders müfredatında teorik ve uygulamalı derslerin yoğun olduğu spor liselerinde beden eğitimi derslerinin verimli işlenebilmesi ve öğrencilerin sportif ihtiyaçlarının karşılanabilmesi, spor tesisinin yanı sıra, spor malzemelerinin bulunmasını da bir ihtiyaç olarak ortaya koymaktadır. Derslerin sınıf ortamında işlenen diğer ders grubundan farklı olarak, okulda bu tesis ve malzemelerden yoksun olması, derslerin gelişimi güzel işlenmesine ve istediği gibi uygulanamamasına neden olabilmektedir. Bu da öğretmenin, eğitimin ve derslerin amacını, verimliliğini kısıtlamaktadır [13].

İlimizde spor lisesinin olması diğer illerle karşılaştırıldığında bir avantajdır ($\bar{X}=3.77$), Spor liseleri daha fazla ilde yaygınlaştırılmalıdır ($\bar{X}=3.83$), önermesinde olumlu görüş bildirmişlerdir. DEVECİOĞU, Bölgesel kalkınmaya yönelik planlanan hedefler arasına sporun ekonomik ve sektör el özelliğinden yararlanılarak spora ilişkin kaynaklar rasyonel bir şekilde ele alınıp bölge ekonomisine kazandırıldığı takdirde, bulunduğu bölgenin sosyal ve ekonomik yönden kalkınmasına katkı sağlayacağını ayrıca [14] bu konuda ilgili yönetmelik gereği spor liseleri öncelikle beden eğitimi ve sporla ilgili yükseköğretim kurumlarının bulunduğu yerlerde açılır [15], hükmü gereğince spor liselerinin yaygınlaşmasını istemelerinin nedenleri olarak görülebilir.

Spor lisesi mezunları BESYO seçme sınavlarında daha avantajlı olacaklardır ($\bar{X}=3.396$). Bu konuda birçok üniversite BESYO giriş sınavlarında spor lisesi mezunlarını milli sporcular ile aynı kategoride değerlendirip, normalde müracaat için gerekli olan 165 ÖSS puanını 145 olarak yayınlamışlar, ayrıca Ağırlıklı orta öğretim başarı puanı (AOÖP) normal lise öğrencileri için 0,16 ile çarpılırken, spor lisesi çıkışlı öğrenciler için 0.52 ile çarpılmaktadır [8]. Bu puanlama avantajı spor lisesi öğrencilerini daha avantajlı duruma getirmektedir.

Spor liseleri BESYO ve diğer spor kuruluşları ile koordineli çalışmalıdır ($\bar{X}=4.16$), önermelerine olumlu görüş bildirirken, diğer önermelerden, İlimizdeki spor lisesi, sportif eğitim amaçlı gazete, dergi vb. yayınlar yapmaktadır ($\bar{X}=2.66$). İlimizdeki Spor Lisesi diğer Beden Eğitimi öğretmenlerine her konuda rehberlik yapmaktadır önermelerine olumsuz yönde görüş bildirmişlerdir. Spor kurumlarının bu alanda eksikliği ile ilgili Temel ve Sunay'ın (2002) yaptıkları

çalışmada öğretmenlere rehberlik edecek olan BESYO'larında eğitim öğretim düzeyini ve kalitesini olumlu yönde etkileyebilecek, ve spor bilimleri genelinde olumlu katkılar sağlayacak kongre, sempozyum, konferans, panel vb etkinliklerin yeterli düzeyde yapılmadığı saptamıştır [16]. Spor liselerinin kendilerine model olarak bulunduğu ildeki, BESYO'ları almaları bu sonucun ortaya çıkmasına etki etmiş olabilir.

Ankete katılan beden eğitimi öğretmenleri spor lisesi öğrencileri hakkındaki önermeler hakkında ise Spor Lisesinde okuyan öğrenciler diğer öğrencilere göre özgüveni daha fazladır ($\bar{X}=3.81$). Spora katılımın bireyin fizyolojik, sosyolojik ve psikolojik özellikleri üzerine olumlu etkisinin gösterildiği çalışmalara ek olarak, kişiler arası başarılı iletişimde önemli bir özellik olan atılganlığın, sportif aktivitelere katılan bireylerde yüksek olduğu ve sporcuların sedanterlere oranla atılganlık düzeylerinin daha yüksek olduğu belirtilmektedir [17 ve 18]. Bu araştırmalara ek olarak Owens (2001) ve Hair (2003) konu ile ilgili yaptıkları çalışmalarında, problem çözme becerisine sahip olanların kişilik özellikleri incelendiğinde o kişilerin; özgüven duygusuna ve nesnel bir bakış açısı ile yaratıcı düşünebilme yetisine sahip olduklarını ileri sürmüşlerdir [19 ve 20].

Ankete katılan beden eğitimi öğretmenleri, spor lisesi öğrencileri diğer öğrencilerine örnek olmalıdır ($\bar{X}=3.23$), Spor Lisesine sadece spor yeteneği olanlar girmelidir ($\bar{X}=3.91$), Spor Lisesine öğrenci alımında sportif yetenek ön planda tutulmaktadır ($\bar{X}=3.93$), önermelerine olumlu görüş bildirmişlerdir. Spor liseleri BESYO sınavlarında olduğu gibi özel yetenek sınavı ile öğrenci alımlarını gerçekleştirmektedir [9].

Spor lisesinde görev yapan öğretmen ve idareciler, hakkındaki önermelerde, İlimizdeki Spor Lisesi idarecileri spor alan bilgisinin yanında yönetim becerisine sahip olan kişilerden atanmalıdır ($\bar{X}=3.95$). Spor Lisesi Müdürleri BESYO mezunu ve lisansüstü eğitimini yapmış olanlardan atanmalıdır, yönünde olumlu görüş bildirmişlerdir. Bu konuda YETİM, spor yöneticisi, modern yöneticide bulunması gereken özelliklerinden hepsine sahip olan ve bütün bunlara ilave olarak, sporu, yönetimi bilen, insanı, sporcu ve toplumu tanıyan, spor yönetiminin amaçları doğrultusunda severek, isteyerek ve bilerek hizmet veren kişidir [21]. Bu sonucun ortaya çıkmasında Spor lisesinde müdür olarak görev yapanların farklılıklarını ortaya kayması bekleniyor olması etki etmiş olabilir.

Spor Lisesi görevlileri yetenekli sporcu seçmek için bölgedeki okullarda yetenek taraması yapmaktadır, yönündeki önermelere ($\bar{X}=2.93$), ile olumsuz cevap vermişlerdir. Her spor dalında antrenmanlara başlama yaşı, ilk başarılar, optimal ve en yüksek başarı yaşları, bir çok araştırmayla ortaya konmuştur. Bu nedenlerden, sporda yeteneklerin erken ve doğru seçimi, sürekli ve yüksek sportif verimlilik için büyük önem taşır [22].

Yetenekli sporcuya erken yaşlarda ulaşmak ve doğru antrene edilmesiyle spora olumlu katkılarının olacağı tartışılmaz bir gerçektir. Okullarda çok yetenekli sporcular olmasına rağmen spor liselerin amaç ve misyonunu tanıtılmadığı, için bu okulları tercih etmeyen öğrenci sayısının çok oluşu bu sonucun ortaya çıkmasına etki etmiş olabilir.

